



আধুনিক পাশ্চাত্যৰ উত্থান

ড° তচদুক আমানুল হুচেইন
ধীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ভট্টাচাৰ্য

ডিব্ৰুগড় আৰু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ তিনি বছৰীয়া স্নাতক মহলাৰ (১+১+১)
সাধাৰণ (Core) আৰু সন্মান(Major) শ্ৰেণীৰ বাবে অনুমোদিত পাঠ্যক্ৰমৰ
ভিত্তিত ৰচিত।

www.banalataindia.com
mail us at - banalata_india@yahoo.co.in

বনলতা
ডিব্ৰুগড় আৰু গুৱাহাটী



সূচীপত্ৰ

- প্ৰথম অধ্যায় :** নৱজাগৰণ আৰু ধৰ্মসংস্কাৰ আন্দোলন : নৱজাগৰণ, নৱজাগৰণৰ প্ৰথম সূচনা ইটালীত, নৱজাগৰণৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য, চতুৰ্দশ শতিকাত হোৱা ইউৰোপীয় নৱজাগৰণৰ কাৰণ, নৱজাগৰণ যুগৰ কেইগৰাকীমান দিক্‌পালৰ চমু পৰিচয়, ধৰ্মসংস্কাৰ আন্দোলন, ধৰ্মসংস্কাৰ আন্দোলনৰ কাৰণ, জাৰ্মানীৰ সংস্কাৰ আন্দোলন আৰু মাৰ্টিন লুথাৰ, মাৰ্টিন লুথাৰ আৰু তেওঁৰ সংস্কাৰ আন্দোলন, অন্যান্য প্ৰটেষ্টাণ্ট ধৰ্মমত আৰু গুৰু : কেলভিনপন্থী, লুথাৰপন্থী আৰু কেলভিনপন্থীৰ তুলনা। ০১—৩৯
- দ্বিতীয় অধ্যায় :** ত্ৰিশ বছৰীয়া যুদ্ধ (১৬১৮-১৬৪৮ খ্ৰীঃ) আৰু ৰেষ্টফেলিয়া শান্তি চুক্তি (১৬৪৮ খ্ৰীঃ) : ৰেষ্টফেলিয়া শান্তিচুক্তিৰ পৰোক্ষ ফলাফল। ৪০—৫০
- তৃতীয় অধ্যায় :** পঞ্চদশ আৰু ষোড়শ শতিকাৰ ঔপনিৱেশিক সম্প্ৰসাৰণ; ইউৰোপৰ বাণিজ্যিক বিপ্লৱ : পঞ্চদশ আৰু ষোড়শ শতিকাৰ ঔপনিৱেশিক সম্প্ৰসাৰণ, পঞ্চদশ আৰু ষোড়শ শতিকাৰ সামুদ্ৰিক অভিযান আৰু ঔপনিৱেশিক সম্প্ৰসাৰণৰ অন্তৰালৰ কাৰণ আৰু প্ৰেৰণা, পৰ্তুগীজ ঔপনিৱেশিক সম্প্ৰসাৰণ, স্পেইনৰ ঔপনিৱেশিক সম্প্ৰসাৰণ : আমেৰিকা বিজয়, ঔপনিৱেশিক সাম্ৰাজ্যৰ আদিযুগৰ ইউৰোপ তথা বিশ্বৰ ওপৰত প্ৰভাৱ, ষোড়শ আৰু সপ্তদশ শতিকাৰ বাণিজ্যিক বিপ্লৱ। ৫১—৭৪
- চতুৰ্থ অধ্যায় :** স্পেইন আৰু হেৰছবাৰ্গসকলৰ আধিপত্যৰ যুগ : পঞ্চম চাৰ্লছৰ ৰাজত্ব কাল, সপ্তদশ শতিকাত স্পেইনৰ দ্ৰুত অৱনতিৰ কাৰণ। ৭৫—৯৪
- পঞ্চম অধ্যায় :** ফ্ৰান্সৰ আধিপত্যৰ যুগ : বুৰ্বনসকল : ফ্ৰান্সৰ প্ৰথম বুৰ্বন ৰজা চতুৰ্থ হেনৰী, চতুৰ্থ হেনৰীৰ উত্তৰাধিকাৰী ত্ৰয়োদশ লুই, ফৰাচী প্ৰধানমন্ত্ৰী কাৰ্ডিনাল ৰিচেলিউ, প্ৰধানমন্ত্ৰী কাৰ্ডিনেল মেজাৰিন, বৈদেশিক নীতি, চতুৰ্দশ লুইৰ যুগ, চতুৰ্দশ লুইৰ আভ্যন্তৰীণ নীতি, চতুৰ্দশ লুইৰ ধৰ্মনীতি, চতুৰ্দশ লুইৰ বৈদেশিক নীতি, চতুৰ্দশ লুইৰ বৈদেশিক নীতিৰ মূল্যাংকন,। ৯৫—১২৬
- ষষ্ঠ অধ্যায় :** প্ৰুছিয়াৰ উত্থান : ইউৰোপত জ্ঞানদীপ্ত স্বেৰাচাৰিতা : প্ৰুছিয়াৰ উত্থানত সহায় কৰা পৰিৱেশ আৰু কাৰণসমূহ, মহামতি নিৰ্বাচক ফ্ৰেডাৰিক উইলিয়াম, ৩য় ফ্ৰেডাৰিক ইলেণ্টৰ বা ৰজা প্ৰথম ফ্ৰেডাৰিক, প্ৰথম ফ্ৰেডাৰিক উইলিয়াম, মহামতি দ্বিতীয় ফ্ৰেডাৰিক, মহামতি দ্বিতীয় ফ্ৰেডাৰিকৰ আভ্যন্তৰীণ সংস্কাৰ : 'প্ৰজাহিতৈবী স্বেচ্ছাচাৰী সম্ৰাট', অষ্টাদশ শতিকাৰ জ্ঞানদীপ্ত বা কল্যাণকামী স্বেচ্ছাচাৰিতত্ত্ব। ১২৭—১৪৪

- সপ্তম অধ্যায় :** ৰুছিয়াৰ অভ্যুত্থান : মহামতি পীটাৰ, পীটাৰৰ আভ্যন্তৰীণ সংস্কাৰ, পীটাৰৰ বৈদেশিক নীতি, পীটাৰৰ উত্তৰাধিকাৰী (দ্বিতীয় কেথেৰিণলৈ), মহীয়সী জাৰিণা দ্বিতীয় কেথেৰিণ, কেথেৰিণৰ আভ্যন্তৰীণ সংস্কাৰ, কেথেৰিণৰ পৰবাস্ত্ব নীতি। ১৪৫—১৫৮
- অষ্টম অধ্যায় :** অষ্ট্ৰিয়া : পৰিত্ৰ বোমান সাম্ৰাজ্য : অষ্ট্ৰিয়াৰ ৰাণী মেৰীয়া থেৰেছা, অষ্ট্ৰিয়াৰ হেবছবাৰ্গ আৰু প্ৰুছিয়াৰ হোৰেনজেলানৰ সংঘৰ্ষ, অষ্ট্ৰিয়াৰ উত্তৰাধিকাৰী যুদ্ধ, কূটনৈতিক বিপ্লৱ, সাতবছৰীয়া যুদ্ধ, জ্ঞানদীপ্ত স্বেচ্ছাচাৰী সশ্ৰীট দ্বিতীয় জোছেফ। ১৫৯—১৭৬
- নৱম অধ্যায় :** ইংলেণ্ড : নিৰংকুশ ৰাজতন্ত্ৰ : গৌৰৱময় বিপ্লৱ : ইংলেণ্ডত নিৰংকুশ ৰাজতন্ত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠা : সপ্তম হেনৰীৰ ভূমিকা, গৌৰৱময় বিপ্লৱ : পটভূমি, গৌৰৱময় বিপ্লৱৰ অগ্ৰগতি আৰু ফলাফল। ১৭৭—১৯৩
- দশম অধ্যায় :** ষোড়শ আৰু সপ্তদশ শতিকাৰ বৈজ্ঞানিক বিপ্লৱ; সপ্তদশ শতিকাৰ সংকট : ষোড়শ আৰু সপ্তদশ শতিকাৰ বৈজ্ঞানিক বিপ্লৱ, ষোড়শ আৰু সপ্তদশ শতিকাৰ বৈজ্ঞানিক বিপ্লৱৰ প্ৰকৃতি আৰু ফলাফল, সপ্তদশ শতিকাৰ সংকট। ১৯৪—২০৯
- একাদশ অধ্যায় :** আমেৰিকাৰ স্বাধীনতা যুদ্ধ আৰু শিল্প বিপ্লৱ : আমেৰিকাৰ স্বাধীনতা যুদ্ধ, শিল্প বিপ্লৱ। ২১০—২৩৫
- দ্বাদশ অধ্যায় :** ফৰাচী বিপ্লৱ, প্ৰাক্ বিপ্লৱ ইউৰোপ : বিপ্লৱৰ ঐতিহাসিক পটভূমি : প্ৰাক্ বিপ্লৱ ইউৰোপৰ ৰাজনৈতিক, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক অৱস্থা, অষ্টাদশ শতিকাৰ বৌদ্ধিক জাগৰণ : জ্ঞানদীপ্ত যুগ, শিল্প বা উদ্যোগ বিপ্লৱ, শিল্প বিপ্লৱৰ ফলাফল, 'পুৰণি আমোল', ফৰাচী বিপ্লৱ (১৭৮৯-১৭৯৯ খ্ৰীঃ), ফৰাচী বিপ্লৱৰ কাৰণসমূহৰ সংক্ষিপ্তসাৰ, 'পুৰণি আমোল'ৰ বিৰুদ্ধে প্ৰথমতে ফ্ৰান্সত বিপ্লৱ সংঘটিত হোৱাৰ কাৰণ; ফৰাচী বিপ্লৱৰ গতি : উল্লেখযোগ্য ঘটনাৱলী (১৭৮৯-১৭৯৯ খ্ৰীঃ), ফৰাচী বিপ্লৱত বিশেষ ভূমিকা লোৱা কেইগৰাকীমান নেতাৰ চমু পৰিচয়। ২৩৬—৩০৮
- ত্ৰয়োদশ অধ্যায় :** নেপোলিয়নৰ যুগ (১৭৯৯-১৮১৫ খ্ৰীঃ) : নেপোলিয়ন যুগৰ গুৰুত্ব (১৭৯৯-১৮১৫ খ্ৰীঃ), নেপোলিয়নৰ জীৱনৰ প্ৰথমছোৱা আৰু ক্ৰমাগত উত্থান (১৭৬৯-ৰ পৰা ১৭৯৯ লৈকে), নেপোলিয়নৰ শাসন সংস্কাৰৰ সাৰাংশ, ফৰাছী বিপ্লৱৰ লগত নেপোলিয়নৰ সম্পৰ্ক-বিপ্লৱৰ সন্তান নে ধ্বংসকাৰী, নেপোলিয়নৰ দ্বিখিজয় (১৮০৪-১৮১৫ খ্ৰীঃ), নেপোলিয়নৰ পতনৰ কাৰণ, নেপোলিয়নৰ পতনৰ কাৰণসমূহৰ সাৰাংশ, নেপোলিয়নৰ চৰিত্ৰৰ মূল্যায়ন আৰু ইতিহাসত তেওঁৰ স্থান। ৩০৯—৩৫৭

